

L' ART DEL PAGÈS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÀFICA.

MEMORIA *del Secretari del Foment de la Agricultura de Badalona, llegida per son autor D. Martí Pujol y Planas en la sessió inaugural de dita Societat, celebrada en Abril prop-passat; de qual treball se 'n ocupà ab merescut elogi L' ART DEL PAGÈS en època oportuna, com podran veure nostres lectors per sa inserció en lo present número, per havernos faltat espay pera publicarla desde allavors fins are.*

(Acabament.)

Fixemnos en primer lloch, en la qüestió vinícola, avuy que 'l descrèdit de nostres vins amenassa ab la pérdua d' importants mercats que son tributaris d' Espanya, si l' agricultor tingués en son poder los medis pera transformar y preparar los vins, segons las diversas exigencias dels mercats, al oferirlos al comers exterior en igualtat de circumstancias, no serian preferits en merits del crèdit que ningú pot emparar millor qu' ell. Ningú pot disputarli aquest dret de prioritat, en aquesta qüestió, del qual convé que s' armi l' agricultor pera defensar lo crèdit de nostre mercat; ja que 'l govern podrá ab sas lleys impedir que en la confecció de ví artificial s' emplein materias nocivas á la salut, pero jamay aquestas lleys li donarán lo carácter higiènic y propietats tónicas del ví natural, y mentres hi hagi precisió de passar lo ví natural en mans del fabricant de ví artificial pera posarlo al alcans del comerciant extranger, mentres l' agricultor no 's col·loqui en lo terrenó apropiat, pera que 'l comerciant extranjer ab sas transaccions se pugui entendre directament ab ell, la ventatjosa posició que en los mercats extrangers ocupan avuy nostres vins anirà desapareixent, y la possibilitat d' obrirsen de nous dessapareixerá també.

Nos lamentem molt, Senyors, dels exorbitants tributs y gabelas que pesan sobre la agricultura, que 's fan casi ja insupportables, si tinguessim la convicció d'esser atesos, manifestariam també la necessitat d'augmentar los drets d'aduanas sobre 'ls cereals y altres productos del camp, moltes altres causas de la present crissis agrícola podriam enumerar, pero per totas ellas encara tenim en la difusió dels moderns coneixements, un medi pera aminorar sos desastrosos efectes; ab la vulgarisació d'aquets coneixements, l'agricultor aprofitaria grans quantitats d'alcohol que representan una gran riquesa, que avuy se pert miserablement, y per aquest medi molts dels productos que avuy donan un benefici exíguo, rendirian demá un interés capás de satisfer al mes exigent, y aixó 'ns portaria á la introducció de novas plantas, y així poch á poch s'aniria regenerant la agricultura.

Luego, lo primer y mes terrible fautor de la decadencia agrícola, es la falta de instrucció del agricultor; Senyors, la única áncora de salvació, com lo mes important medi posat á nostre alcans, es la instrucció, á ella devem dirigirnos de dret y posar en activitat tots los ressorts que la societat en marxa progressiva trovi á son pas. La instrucció agrícola difereix de las demes, en que deu esser essencialment práctica, porque 'ls principis científichs en que 's basa son de tan immediata aplicació, que no pot al comensarse á desenrotllar, adquirir lo mes petit grau de solidés, si al costat d'un profesor intel·ligent, no existeix un camp d'esperiencia, pera que l'observació y l'exemple, despleguin ab tot son resplendor las llums de la teoria; per lo tant devant de la gran trascendencia d'aquesta qüestió, s'en despren, que acabant de deixar enrera aquesta associació son período constitutiu, l'hi es impossible desenrotllar los medis instructius mes importants; pero mentres se fa potenta, y va preparant lo terreno pera instalar en son dia una escola experimental de agricultura, deu escudrinyar y buscar en son entorn tots los medis compatibles ab son estat económic; de moment pot posar en práctica la celebració de concursos en los quals se donguin conferencias prácticas de agricultura, y en segon lloch, deu enviar á eix establiment ó escola agrícola, anomenat granja, que sosté nostre gelosa Diputació provincial, tres ó dos fills de Badalona, pensionats ab los fondos d'aquesta Associació, los quals al retornar al seno de sas familias fets

uns agricultors pràctichs é inteligents, servirán d' estímul pera 'ls fills de moltes families acomodadas, que no 's cuidan de proporcionarlos aquesta classe d' instrucció, tan útil als interessos de la agricultura.

Al mateix temps que en lo moral aquesta Associació procura la difussió de la instrucció, fomenta una institució de socorros mútuos, tan útil y necessaria pera aminorar lo deplorable estat á que vá encaminantse 'l treballador del camp, per causa de la crisis agrícola, y en la part material de son objecte, procura 'l respecte á la propietat y la vulgarisació dels medis mes apropiats, pera lliurar á la producció agrícola de las moltes enfermetats que la perjudican.

Veus aquí, Senyors, los punts capitals á que nostra Associació pretent dirigir sa activitat, tasca es aquesta llarga, hasta feixuga y plena de dificultats si 's vol perque cada un d' aquets punts té un número tal de ramificacions, presenta tal varietat lo conjunt de la obra que anem á desenrotllar, que quan lo foch de la convicció no nudreix la inteligencia, y la fé en lo pervenir no guía la imaginació, la constancia element lo més valió de la activitat humana, defalleix, y l' home sens voluntat propia se rendeix á la fatalitat; eixa es la rahó en que s' ha apoyat aquesta Associació, al no donarse á coneixer hasta any y mitx després de sa creació, temerosa de que li faltaria lo concurs de importants foras morals, pera continuar sa carrera ha necessitat tot aquest temps de proba pera poder dir devant la opinió pública, la Associació de la classe agrícola es un fet; perque pera donar fé de sa vida y de sa robustés, no basta presentar una agrupació d' agricultors mes ó menos compacte en apariencia, tampoch consisteix en la exhibició d' un local mes ó menos espléndit, pera atraurer las miradas afalagadoras dels que sols escudrinan la superficie de lo que s' els presenta á la vista; es precis molt mes, es indispensable la unió de totes las inteligencias per la llassada d' un mateix ideal, y aixó que no es obra d' un moment, ni d' un dia, sobre tot tractanse de la classe agrícola, que la fatalitat pesa sobre ella com un fantasma ridícul, que sofoca sa energia y enerva sa virilitat, arriant hasta 'l punt de creuer que l' impuls del progrés es incompatible ab sa professió, parleuli dels moderns adelantos, y si logreu que vos escolti vos contestará que aixó no resa ab ella, que 'l progrés es sols patrimoni de las classes industrial y

comercial, que ella está atrassada, y que per la mateixa rahó, es una ilusió voler reevindicar sos drets devant lo progrés; porque per ella no existeixen poders protectors deu seguir lo curs que la casualitat li depari. Per lo tant, devant d'aquesta preocupació fatalment ridícula, mentres ella existís, per mes que estessim associats, no podiam dir que estessim units; pero avuy que gracias á la bondat y sinceritat de nostre programa, lo desitx de donar forma á sos ideals s' ha imposat com una necessitat entre nosaltres, podem dir ben alt, que la Associació de la classe agrícola es una veritat en nostra vila; d' avuy en avant lo fret de la indiferencia, no vindrá á interrompre nostres afany, tenim ja conquistat lo primer element pera emprendre honrosament la lluyta del progrés, tenim plena convicció en nostres principis, tenim ardenta fé en un pervenir digne y honrós.

Veus aquí, Senyors, porque aquesta Associació ha trigat tant temps á aixecar acta de sa existencia, devant las dignas y respectables autoritats de nostre vila; veus aquí porque fins avuy en que nostre ideal s' ha imposat á totas las inteligencias, no hem fet present de nostra associació com una cosa seria y digna al Sr. D. Joaquim de Ferrater que tants mérits té contrets devant de la classe agrícola de Badalona y al Sr. D. Francisco X. Tobella l' únich y mes esforsat atleta, que ab lo patriotisme del héroe defensa la agricultura catalana. Veus aquí, Senyors, avuy, en que Badalona al impuls de la gratitut, la virtut que mes honra y ennobleix als pobles corre adelerada á depositar als peus del Exm. Sr. D. Evaristo Arnús tot lo que té de mes gran y noble, pera prestar un tribut d' homenatge á la caritat, la virtut mare de totas las virtuts y patrimoni únicament dels cors magnánims, porque lo Foment de la Agricultura, que desde are pot vanagloriarse de tenir la genuina representació de la classe agrícola, s' ha apressurat á oferir al Exm. Sr. D. Evaristo Arnús, la representació d' honor d' aquesta classe, que aprofitant aquestos solemnes moments com una honrosa ofrena á los generosos y nobles sentiments de son cor magnánim, li fa present del sentiment etern de gratitut y profunda admiració que embarga 'l cor de cada un de sos individus, y de las llágrimas de ternura y agraïment que desde la llar del camp, li envia la mare de familia.

HE DIT.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Betúm-Barceló.

Ab lo nom de betúm, lo distingit horticultor d' aquesta capital, D. Salvador Barceló, presentá á la Exposició de Floricultura del mes de Maig prop passat, celebrada en l' Institut de Foment del Travall Nacional per la Societat hortícola d' aquesta ciutat «La Florestal,» una composició que té per objecte empeltar en fret y que li fou premiada.

Lo Betúm-Barceló, reuneix á nostre entendre las bonas circumstancias que 's requereixen pera sa útil aplicació en tots los casos en que convinga ferne ús. Fins ara, generalment parlant, s' empleyan productes que si bé reunian circumstancias més ó ménos acceptables al objecte que 's proposava l' empeltador, com per exemple la pega, en cambi en moltes ocasions no tenian las propietats de que gosa la citada composició, ja per la incomoditat de tenir d' emplearlos en calent, ja perque s' endurien massa ab lo fret ja per regalar ó corre excessivament ab la calor, lo qual era sempre un grave inconvenient que no deixava de produhir consecuencias desfavorables á la vegetació.

Si bé, l' objecte principal de tots los ingredients que 's posan en las feridas ocasionadas al vegetal ab eyna de tall, per los insectes ó podridura natural de las plantas, tenen per objecte privarlas del contacte immediat del aire atmosféric, ab la idea d' evitar la corcadura y en moltes ocasions se tapan fins ab argila y buyna de bou, aixó no vol dir que si 's trova una composició com la de que 'ns ocupém en las presents ratllas, capassa de reunir qualitats apreciables en alt grau, no tingué de preferirla á las altres, y en tant mes, en quant los resultats práctichs, tingan verdaderas probabilitats d' exit pera la curació de la planta y no sigan anti-económichs.

Lo Betúm-Barceló, donchs, cicatriza las feridas dels vegetals y reuneix las circumstancias molt apreciables, de poderse usar en fret, en tot temps del any y en tota mena de plantas, com hem tingut ocasió de veure practicat; aplicantse senzillament ab un mànech de cullera pera esténdrela sobre 'l vegetal y escamparla fácilment.

Al recomenar dita composició, ho fem realment consensuts de sa bondat y ab lo desitj de que 'l Sr. Barceló, pugua veure premiats sos afanyes en bé de la classe á que pertany y de la agricultura en general, á quina branca perteneix la important rama hortícola.

FRANCISCO X. TOBELLÀ.

Remedys contra 'l mildiu.

Tant l' Institut agrícola català de Sant Isidro al publicar la fulla d' instruccions de los procediments que deuen seguirse pera combatre 'l mildiu de la vinya, com la Comissió provincial pera l' estudi de malalties de plantas cultivadas, en sa fulla del tractament de las vinyas peronosporadas, aconsellan combatre 'l mildiu ó floridura de las vinyas per medi del sulfat de coure y de la cals.

Lo sulfat de coure, vulgarment conegut baix los noms de *vidriol blau*, *caparrós blau* ó *sal de Chipre*, es sustancia venenosa, convé per lo tant tenir molt compte al manejarlo. Dit article que l' hem vist anunciat per la casa Alesan de Barcelona y que se trova de venda en molts magatzems de drogas, se dissol, ja en aygua freda, ja en aygua calenta: en lo primer cas se necessitan cuan menys, una part de Sulfat per quatre d' aygua, y en lo segon una de sulfat per duas d' aygua. Dit producte es sempre mes ó menos humit, axis es que difícilment pot reduir-se á pols sino 's tenen màquines propies pera pulverisar las sustancias humidas; de cap manera deu posarse á secar al contacte del aire avans de picarse, puig s' altera y se floreix. En la fàbrica de adobs dels Srs. Alesan hem vist màquines pera pulverisar guanos y sals mollas que ab bon resultat las han aplicadas á la pulverisació del sulfat de coure y sulfat de ferro obtenint lo producte bastant fi y sens alteració de cap mena. Lo sulfat de coure en tros ó cristallit se dissol, però molt poch á poch y se ha de preparar 24 horas avans de gastarlo y al últim no se completa la dissolució: pero reduit á pols se dissol molt aviat y pot prepararse una ó duas horas avans de gastarse.

En quant á la cals, article de tots conegut y que 's trova en casa de tots los calsinaires, res debém dir respecte á son maneig ni á son modo de aplicarla.

Quan per las condicions especials de la majoria de las vinyas de nostra terra, nos trovém ab la falta d' aygua per arreglar las disolucions de sulfat de coure y lletada de cals podrém aplicar dits remeys en forma de pols, aixó és; barreja de sulfat de coure y cals en pols. La preparació de tals productes que portan los noms de *barreja Podechart, pols Millardet y cals pols* exigeixen certs cuydados, especials manipulacions y máquines complicadas, sino 's vol perjudicar als operaris que han d' arreglarlas y si ha de sortir economich lo producte. Aixis es que la elaboració de dits compostos, deu confiarse á las fábricas de adobs ó de productes quimichs, ja que ellas ab coneixement de causa podrán vencer los detalls de la fabricació. En la conferencia pública que dias passats lo Sr. Roig doná en l' Institut agrícola ensenyá *barreja Podechart, pols Millardet y cals* en pols preparats per la casa de Joan C. Alesan d' aquesta ciutat, productes que cridaren la atenció dels concurrents per sa homogeneitat y sa finura. (*)

Podrán donchs los pagesos, aquest any, fer aplicacions en confiança y en gran escala, ja ab los remeys en disolució ja en forma de pols.

(*) En la citada conferencia 's presentaren també aparatos, que proporciona 'l Sr. Roig, pera ruixar los ceps ab dits líquits, ab los quals se feren probas ab bon éxit en S. Sadurn de Noya y Badalona.

Preguntas y respuestas.

Pregunta.—¿Hi ha algun medi senzill pera distingir lo vi natural del artificial ó bé sien lo natural hi ha aygua barrejada? (J. M. de Balsareny)

Resposta.—Un bon tastador de vins pot distingirho quant la falsificació es bastanta, pero quant es poca la barreja ó artifici, sols los quimichs poden determinarla ab procediments que no están al alcans del pagés; per manera que deu desconfiarse dels procediments vulgars, tals com l' ampolleta del aigua, lo pá y altres procediments rutinaris que per res serveixen.

Pregunta.—¿Empleant ara lo sulfat de coure pel mildiu podria suprimirse la segona ensofrada de las vinyas ó millor: la barreia de sulfat de coure y cals pot sustituir al sofre? (R. G. de Brafim.)

Resposta.—La opinió de la majoria dels partidaris del sulfat de coure y la cals es de que pot suprimirse l' ensofrat després d' haberse practicat una vegada; no obstant, com aquí no s' han fet prou ensaigs pera assegurarho, bó será estar previnguts per lo que puga ocorre, ja siga per que no basti ó per mal practicada la operació.

Pregunta.—Hi hauria inconvenient en valdres de recipients de llauna pera

portar la barreja de sulfat y cals en una mà y aspergir ab l' altre 'ls ceps? (R. G. de Brafim.)

Resposta.—No hi ha cap mes inconvenient sino que las eynas de llauna se fan malbé aviat; per lo demés, la barreja que s' hi posi produirà los mateixos efectes que portada ab eynas de fusta ó de terrissa.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRÍCOLAS.

Anti-floxérich —Lo dissapte passat se verificá la aplicació del insecticida-Collell en la vinya filoxerada de Don Joan Cuixart, situada en lo barri de Canyet de la vila de Badalona. A dit acte hi assistiren los Srs. Tinents d' Alcalde Don Joseph Caritg y Don Jaume Botey; lo Sr. Secretari del Foment de la Agricultura, D. Martí Pujol; l' agutzil del citat barri de Canyet; un pagés de la casa mes vehina; y los Srs. Don Joaquim Aldrueu y Don Gabriel Camarassa de Barcelona, los quals acompanyavan al autor del insecticida, Sr. Collell, qui 's proposa combatre la filoxera per medi d' un producte que prepara y que ja s' aplicá oficialment á Malgrat y á Caldas de Malavella.

Després de ben convensuda la comitiva de que dita vinya estava completament invadida per la filoxera, s' escullí un rotllo d' uns 60 ceps, meytat d' ells atacats d' aquest any y relativament en un estat de vegetació regular y l' altre meytat en un verdader estat de decadencia. La citada vinya está en terreno granítich (saulonench) y la majoria dels ceps son sumolls.

També nos comunican de Badalona, que en dita vila s' ha constituït una «Comissió Municipal de defensa» contra la filoxera, que té per objecte rrecorre son territori, á fi de descubrir totas las tacas filoxéricas que pугan haverhi y veure de procurar la manera de disminuir las consecuencias que pot reportar dita plaga als vinyats d' aquell terme, alguns dels quals s' han reconegut convenièment y s' hi ha trovat l' insecte en abundancia.

Importació de bous —Diuen de Tànger que segueix en creixent desenrotllo la exportació de bous ab destí als mercats espanyols. Setmanalment s' embarcan en aquell port ab direcció á Málaga y Barcelona de 500 á 600 caps de dit bestiar.

En vista d' aqueixa demanda, los administradors marrochs han elevat á 500 pessetas lo dret d' exportació per cap, fns aquí limitat á 25.

Patatas. —Soutton. —En la sala exposició permanent del Circul d' Artisans de Tortosa, segons diu la premsa d' aquella ciutat, s' han exposat unas patatas cullidas per D. Jaume Ortega qual llevor, procedent de las borsas del Rhin, fou sembrada en secá lo día 14 de Mars y cullida 'l 16 de Juny.

Lo volum alcansat per lo tubercle 'l fan recomanable y las condicions que reuneix lo colocan en primera ratlla en producte alimentós tan interessant.

La llevor se coneix ab lo nom de *Soutton*.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, TAPINERÍA 17. —BARCELONA.